



(บน) การเปิดบานประตูเขื่อนปากมูล เขื่อนที่ล้มเหลวที่สุดในแง่ของคำอธิบายว่าจะสร้างกระแสไฟฟ้า และทำการเกษตร

(ล่าง) เมื่อเปิดประตูเขื่อนปากมูล ชาวบ้านก็ออกมาหาปลากันเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นภาพที่น่าตื่นเต้นและน่าประทับใจมาก คนในลุ่มแม่น้ำโขงพึ่งอยู่กับปลา เพราะฉะนั้น แหล่งโปรตีนขนาดใหญ่ของเขามาจากปลา



River Road to China เพราะฉะนั้นจะมีคนจำนวนมากเลยเข้ามาเกี่ยวข้องกับแม่น้ำโขง

อย่างเช่น อองรี มูโฮต์ คนมีหนวด เข้าไปสำรวจ จนกระทั่งเข้าไปถึงนครวัด แล้วก็อ้างว่าได้พบนครวัด

ในขณะที่เดียวกัน ในสยามช่วงรัชกาลที่ 4 ต้องการจะย้ายนครวัดไปอยู่กรุงเทพฯ แต่ย้ายไม่ได้เพราะถูกฆ่าหมด

คนที่ไปย้ายก็เลยจบลงด้วยการสร้างหุ่นจำลองไว้ที่วัดพระแก้ว ใครไปก็คงจะเห็น นั่นเป็นที่มาและเป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก

ถ้าเรานึกถึงประเด็นที่อาจารย์ไชยันต์พูดเมื่อวานนี้ มันมีอาณาจักรหน่วยปกครองทางการเมืองจำนวนมาก

ในที่สุดก็กลายเป็นรัฐชาติ เหลือเป็นพม่า ไทย ลาว กัมพูชา แต่เดิมมันมีล้านนา ล้านช้าง มีอาณาจักรเล็กอาณาจักรน้อย

ในตอนนั้นมีการแย่งชิงกัน ในการแย่งชิงกันนั้นฝรั่งเศสก็เข้ามาสยามก็เข้าไปในลาว ในกัมพูชา

เวลาที่เรารู้ถึงเรื่องที่มีมักจะบอกว่า เราเสียดินแดน เรามักจะมองว่ามีตัวละครเพียงสยามกับฝรั่งเศส

แต่ความจริงเราลืมไปว่า ยังมีลาว มีกัมพูชา เราไม่ได้คิด ไม่ได้มองจากทัศนคติของลาวของกัมพูชา ว่าเขาคิดอย่างไร

อองรี มูโฮต์ (Henri Mouhot)

